Заклад вищої освіти
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»

ВІННИЦЬКИЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
кафедра реабілітаційних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Вінницького
соціально-економічного
інституту Університету
«Україна» Ганна ДАВИДЕНКО
«28» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 1.1. Методика викладання спеціалізованих навчальних дисциплін
(шифр і назва навчальної освітньої компоненти)
освітня програма Фізична терапія, ерготерапія
(назва освітньої програми)
освітнього рівня магістр
(назва освітнього рівня)
галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальність І7 Терапія та реабілітація
(шифр і назва спеціальності(тей))
Спеціалізація(ї) ___І7.01 Фізична терапія_____
(назва спеціалізації)

Вид освітньої компоненти: обов'язкова
Обсяг, кредитів: 3 кредити ЄКТС (90 годин)
у т.ч. на курсову роботу (проєкт): не передбачено
Форма підсумкового контролю: іспит

Вінниця – 2026 рік

Робоча програма освітньої компоненти «Методика викладання спеціалізованих навчальних дисциплін»

(назва освітньої компоненти)

для здобувачів освіти за галуззю знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, спеціальністю І7 Терапія та реабілітація.

«28» серпня 2026 року. 40 с.

Розробники: Башинська Олена Іванівна – доцент, кандидат медичних наук, завідувачка кафедри реабілітаційних технологій.

Процюк Людмила Одександрівна – доцент,кандидат медичних наук кафедри реабілітаційних технологій

Викладачі: Башинська Олена Іванівна – доцент, кандидат медичних наук, завідувачка кафедри реабілітаційних технологій.

Робочу програму освітньої компоненти розглянуто і затверджено на засіданні кафедри реабілітаційних технологій

Протокол від «28» серпня 2026року № 1

Завідувач кафедри

_____ (Башинська О.І.)

(підпис) (прізвище та ініціали)

«28» серпня 2026 року

Робочу програму освітньої компоненти погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми

Фізична терапія, ерготерапія

(назва освітньої програми)

«28» серпня 2026 року

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

Н.П. Лєсніченко

(підпис) (прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Навчальний рік	20___/20___	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу http://vo.ukraine.edu.ua/ за адресою: _____

1. ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показників</th><th rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній/освітньо-професійний ступінь</th><th colspan="2">Характеристика освітньої компоненти</th></tr>
<tr><th>денна форма здобуття освіти</th><th>заочна форма здобуття освіти</th></tr>
<tr><td>Загальний обсяг кредитів – 3 кредити ЄКТС</td><td>Галузь знань
І Охорона здоров’я та соціальне забезпечення</td><td colspan="2" rowspan="2">Вид компоненти
обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Загальний обсяг годин – 90 годин</td><td>Спеціальність
І7 Терапія та реабілітація</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="2">Спеціалізація
—</td><td colspan="2" rowspan="2">Цикл підготовки
професійний</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 1</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання
не передбачено окремими годинами</td><td rowspan="2">Мова викладання, навчання та оцінювання:
українська</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>—</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Тижневих годин для денної форми здобуття освіти:
аудиторних – 4
самостійної роботи – 4</td><td rowspan="7">Освітній/освітньо-професійний ступінь:
магістр</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>—</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Частка аудиторних занять становить:
для денної форми здобуття освіти – 33,3%
для заочної форми здобуття освіти – —</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>16 год</td><td>—</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год</td><td>—</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>—</td><td>—</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год</td><td>—</td></tr>
<tr><td colspan="2">Курсова робота (проєкт):
не передбачено</td></tr>
<tr><td colspan="2">—</td></tr>
<tr><td colspan="2">—</td></tr>
</table>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Мета: формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо методики викладання спеціалізованих професійних дисциплін у сфері терапії та реабілітації.

Завдання:

1. Ознайомлення з основами педагогіки вищої школи та сучасними підходами до організації освітнього процесу у закладах вищої освіти медико-соціального профілю.

2. Формування вмінь розробляти навчально-методичну документацію (робочі програми, силабуси, конспекти занять, плани практичних занять тощо) відповідно до вимог освітніх стандартів.

3. Опанування методів і форм навчання, що відповідають змісту спеціалізованих дисциплін у фізичній терапії та реабілітації (лекції, практичні заняття, тренінги, модульні заняття, симуляційне навчання).

4. Розвиток навичок публічного виступу, комунікації зі здобувачами освіти, мотивації до самостійного навчання і рефлексії.

5. Формування здатності до об’єктивного оцінювання результатів навчання, зокрема засобами формувального, підсумкового та автоматизованого оцінювання (тестування, портфоліо, ситуаційні задачі, само- та взаємооцінювання).

6. Формування здатності адаптувати навчальний матеріал відповідно до потреб здобувачів освіти, специфіки спеціалізації, компетентнісного підходу та індивідуальних освітніх траєкторій.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

У результаті вивчення компоненти освітньої програми здобувач освіти повинен:

знати:

1. Основні принципи педагогіки вищої школи та дидактики професійної освіти.

2. Теоретичні основи методики викладання фахових дисциплін з фізичної терапії, ерготерапії та реабілітації.

3. Структуру та вимоги до освітніх програм і навчальних планів у системі вищої освіти.

4. Методи, форми та засоби навчання, що застосовуються у викладанні спеціалізованих дисциплін медико-соціального профілю.

5. Принципи розробки навчально-методичних матеріалів: робочих програм, силабусів, тестів, кейсів.

6. Педагогічні методи оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

7. Етичні, психологічні та комунікативні аспекти викладацької діяльності.

вміти:

1. Розробляти робочу програму освітньої компоненти відповідно до вимог освітньої програми.

2. Формулювати мету, завдання, результати навчання та компетентності освітньої компоненти.

3. Планувати та проводити лекційні, практичні, семінарські заняття з урахуванням сучасних педагогічних підходів.

4. Застосовувати інтерактивні методи навчання, цифрові технології та мультимедійні ресурси.

5. Розробляти інструменти поточного та підсумкового контролю знань (тести, ситуаційні завдання, оцінювальні шкали тощо).

6. Оцінювати та коригувати ефективність власної педагогічної діяльності на основі самоаналізу та зворотного зв'язку від здобувачів освіти.

7. Вільно оперувати професійною термінологією в освітньому процесі.

Компетентності, які формує компонента:

ЗК 01. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фаховіпредметні) компетентності

СК 09. Здатність провадити наукові дослідження у сфері фізичної терапії, використовувати й поширювати найкращі наявні докази у професійній та викладацькій діяльності для поліпшення якості послуг фізичної терапії та освіти.

Очікувані результати навчання:

РН 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

РН 19. Викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик.

4. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

4.1. Анотація освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи викладання фахових дисциплін

Тема 1. Методика викладання спеціалізованих дисциплін: предмет, завдання, значення у підготовці магістра фізичної терапії

Зміст та завдання методики викладання. Особливості підготовки фахівців з терапії та реабілітації. Компетентнісний підхід. Взаємозв'язок професійної практики і освітнього процесу.

Тема 2. Структура освітніх програм і навчальних дисциплін

Компоненти освітньої програми: мета, програмні результати, компетентності. Вимоги до робочої програми. Побудова структури освітньої компоненти. Формування результатів навчання, зв'язок із компетентностями.

Тема 3. Педагогічна діяльність викладача ЗВО

Принципи педагогіки вищої школи. Професійна етика. Роль викладача як наставника і організатора навчального процесу. Методи мотивації здобувачів освіти до навчання.

Тема 4. Форми і методи викладання спеціалізованих дисциплін

Класифікація форм навчання. Сучасні методи: кейс-метод, проблемне навчання, проєктна діяльність. Вибір методів згідно з метою заняття. Переваги інтерактивного навчання.

Тема 5. Планування та проведення навчальних занять

Підготовка лекцій і практичних занять. Структура і логіка заняття. Оформлення плану-конспекту. Візуалізація змісту. Організація самостійної роботи здобувачів освіти.

Тема 6. Методи контролю знань і оцінювання результатів навчання

Види контролю: формувальний, підсумковий. Розробка критеріїв оцінювання. Типологія тестових завдань. Автоматизовані засоби оцінювання. Проблема суб’єктивності оцінки.

Тема 7. Цифрові інструменти в педагогічній діяльності

Цифрова компетентність викладача. Інтерактивні платформи (Moodle, Classroom, Zoom). Онлайн-тести, вікторини, презентації. Розвиток медіаграмотності.

Тема 8. Рефлексія педагогічної діяльності. Мікровикладання

Поняття професійної рефлексії. Методи самооцінки та зворотного зв’язку. Підготовка та проведення фрагмента заняття (мікровикладання). Аналіз помилок і вдосконалення педагогічного стилю.

Освітні компоненти, вивчення яких обов’язково передує цій освітній компоненті:

Психологія; Методологія та організація наукових досліджень; Фізична терапія та ерготерапія (вступ до спеціальності); Анатомія людини та фізіологія; Медична реабілітація.

Ці освітні компоненти формують базові знання з педагогічної діяльності, психології навчання, особливостей організації освітнього процесу та специфіки фаху фізичної терапії.

Міжпредметні зв’язки:

Педагогіка та психологія; анатомія та фізіологія людини; методологія наукових досліджень; клінічні освітні компоненти (терапія, реабілітація, ерготерапія, педіатрія); інформаційні технології у медицині та освіті; менеджмент у фізичній терапії та реабілітації.

4.2. Структура освітньої компоненти

4.2.1. Тематичний план

	Розподіл годин між видами робіт		Форми роботи та методи
	денна форма	заочна форма	

Назви змістових модулів і тем	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	контролю знань
		у тому числі							у тому числі						
		л	сем	пр	лаб	інд			л	сем	пр	лаб	інд		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи викладання фахових дисциплін															
Тема 1. Методика викладання спеціалізованих дисциплін: предмет, завдання, значення у підготовці магістра фізичної терапії	12	2		2			8								АР: комп'ютерне тестування; СР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Структура освітніх програм і навчальних дисциплін	12	2		2			8								АР: комп'ютерне тестування; СР: завдання для самостійного опрацювання
Тема 3. Педагогічна діяльність викладача ЗВО	12	2		2			8								АР: аналіз педагогічної ситуації; СР: завдання для самостійного опрацювання

Тема 4. Форми і методи викладання спеціалізованих дисциплін	12	2		2			8								АР: практичне завдання; СР: завдання для самостійного опрацювання
Тема 5. Планування та проведення навчальних занять	11	2		2			7								АР: розробка фрагмента заняття; СР: завдання для самостійного опрацювання
Тема 6. Методи контролю знань і оцінювання результатів навчання	11	2		2			7								АР: розробка критерії в оцінювання; СР: завдання для самостійного опрацювання
Тема 7. Цифрові інструменти в педагогічній діяльності	11	2		2			7								АР: робота з цифровими інструментами; СР: завдання для самостійного опрацювання

Тема 8. Рефлексія педагогічної діяльності. Мікровикладання	9	2		0			7								АР: мікровикладання; СР: рефлексивне завдання
Модульний контроль															комп'ютерне тестування / комплексне завдання
Разом за змістовим модулем 1	90	16		14			60								
Усього годин	90	16		14			60								

Примітки. *1. Слід зазначати також теми, винесені на самостійне вивчення. 2. АР – аудиторна робота, СР – самостійна робота, ІНДЗ – індивідуальне завдання. 3. Можуть застосовуватися такі форми і методи контролю знань, як опитування, письмове завдання для самостійного опрацювання, реферат, співбесіда, огляд додаткової літератури, підготовка та проведення презентації, складання кросворду за основними термінами теми, контрольна робота, письмове тестування, експрес-тестування, комп'ютерне тестування тощо, а також наведені в розділі ІІ таблиці пункту 11.1.*

4.2.2. Навчально-методична картка освітньої компоненти «Методика викладання спеціалізованих навчальних дисциплін»

Разом: 90 год, лекції – 16 год, семінарські заняття – не передбачено, практичні заняття – 14 год, індивідуальні заняття – не передбачено, самостійна робота – 60 год, підсумковий контроль – іспит.

Модулі	**Змістовий модуль 1**						**Змістовий модуль 1**				
Назва модуля	***Теоретичні основи викладання***						***Теоретичні основи викладання***				
Кількість балів за модуль	60 балів						60 балів				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8			
Теми лекцій	*Тема 1. Методика викладання спец. дисциплін*	*Тема 2. Структура освітніх програм*	*Тема 3. Педагогічна діяльність викладача*	*Тема 4. Форми і методи викладання*	*Тема 5. Планування навчальних занять*	*Тема 6. Контроль та оцінювання*	*Тема 7. Цифрові інструменти*	*Тема 8. Рефлексія. Мікровикладання*			
Теми семінарських занять	—										
Теми практичних занять	*Заняття 1. Методика викладання спец. дисциплін 4 бали*	*Заняття 2. Структура освітніх програм 4 бали*	*Заняття 3. Педагогічна діяльність викладача 4 бали*	*Заняття 4. Форми і методи викладання 4 бали*	*Заняття 5. Планування навчальних занять 4 бали*	*Заняття 6. Контроль та оцінювання 4 бали*	*Заняття 7. Цифрові інструменти 4 бали*				
Теми лабораторних занять	—										
Самостійна робота	*1 бал*	*1 бал*	*1 бал*	*1 бал*	*1 бал*	*1 бал*	*1 бал*	*1 бал*			
Види поточного контролю (Тести)											

ІНДЗ	до 10 балів										
у т.ч. додаткові курси за тематикою освітньої компоненти (неформальна освіта)	неформальна освіта — до 10 балів										
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (6 балів)										
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)										

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	—

4.3.2 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика викладання спеціалізованих дисциплін: предмет, завдання, значення у підготовці магістра фізичної терапії	2
2	Структура освітніх програм і навчальних дисциплін	2
3	Педагогічна діяльність викладача ЗВО	2
4	Форми і методи викладання спеціалізованих дисциплін	2
5	Планування та проведення навчальних занять	2
6	Методи контролю знань і оцінювання результатів навчання	2
7	Цифрові інструменти в педагогічній діяльності	2

4.3.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	—

Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		**Оцінка за національною шкалою**	**Оцінка за шкалою ECTS**	
54 – 60 та більше	*відмінно*	**5**	**A**	*відмінно*
45 – 53	*добре*	**4**	**BC**	*добре*
36 – 44	*задовільно*	**3**	**DE**	*задовільно*
21 – 35	*незадовільно*	**2**	**FX**	*незадовільно з можливістю повторного складання*
1 – 20		**2**	**F**	*незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітньої компоненти*

4.3.4. Курсова робота

Курсова робота (проєкт) не передбачена навчальним планом.

4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проєкт)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної освітньої компоненти. Завершується виконання здобувачем освіти ІНДР прилюдним захистом навчального проєкту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (**2 бали**);
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який здобувач освіти розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики освітньої компоненти у вигляді есе (**5 балів**);
- ✓ проходження додаткового(-их) курсу(-ів) (неформальна освіта) з тематики освітньої компоненти (5 балів за один, 10 – за всі);
- ✓ дослідження з тематики освітньої компоненти у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **10 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Методичні принципи викладання модулів з профілактики серцево-судинних захворювань у підготовці фізичних терапевтів.

2. Організація та проведення заняття з вторинної профілактики інсульту: використання кейс-методу у навчанні.

3. Методика навчання поведінковим інтервенціям при ризику розвитку цукрового діабету 2 типу: сучасні педагогічні підходи.

4. Використання симуляційних технологій у навчанні доказових підходів до профілактики ускладнень після ортопедичних втручань.

5. Методика викладання психоосвітніх заходів у структурі третинної профілактики для осіб із хронічними захворюваннями.

6. Побудова навчального заняття з профілактики пролежнів: інтеграція міждисциплінарних компетентностей.

7. Методичні прийоми формування навичок мотиваційного інтерв'ю у майбутніх фізичних терапевтів.

8. Розробка навчального модуля з профілактики опорно-рухових порушень: компетентнісний підхід.

9. Викладання профілактики порушень постави у дітей та підлітків: ефективні педагогічні стратегії.

10. Методика навчання оцінці та профілактиці дихальних ускладнень у післяопераційних пацієнтів.

11. Проблемно-орієнтоване навчання в темі аналізу факторів ризику розвитку функціональних порушень у пацієнтів із больовим синдромом.

12. Методичні основи формування клінічного мислення у здобувачів освіти під час вивчення профілактичних стратегій у фізичній терапії.

13. Використання інтерактивних методів навчання при викладанні сучасних підходів до реабілітації пацієнтів з неврологічними розладами.

14. Створення дидактичних матеріалів для навчання технікам безпечного переміщення пацієнтів.

15. Методика навчання проведенню первинного фізіотерапевтичного обстеження: поетапний підхід.

16. Організація тренінгу з розробки індивідуальних програм реабілітації: педагогічні методи та інструменти оцінювання.

17. Застосування проблемно-орієнтованого навчання у викладанні теми менеджменту пацієнтів із хронічним болем.

18. Методика викладання основ біомеханіки для майбутніх фізичних терапевтів: сучасні педагогічні технології.

19. Побудова навчального заняття з використанням відеоаналізу руху в підготовці фізичних терапевтів.

20. Розробка навчального модуля з профілактики спортивних травм: методичні принципи та структура.

21. Викладання технологій ергономічного аналізу робочих місць: активні методи навчання.

22. Методика формування навичок командної роботи у мультидисциплінарному середовищі реабілітації.

23. Педагогічні підходи до навчання оцінці функціонального стану пацієнтів літнього віку.

24. Використання цифрових платформ у викладанні спеціалізованих дисциплін фізичної терапії: можливості та обмеження.

25. Методичне забезпечення практичних занять з кінезіотерапії: структура, зміст і критерії оцінювання.

26. Розробка авторського навчального заняття з профілактики падінь у пацієнтів похилого віку.

27. Методика викладання сучасних підходів до відновлення після травм верхньої кінцівки: інтеграція симуляційних вправ.

Додаткові курси в рамках ІНДЗ

1. Онлайн-курс «Підвищення кваліфікації педагогічних працівників» (Prometheus).

2. Курс «Наука про навчання: що має знати кожен учитель» (Prometheus).

3. Онлайн-курс «Академічна доброчесність для викладачів» (Prometheus).

4. Освітній курс «Зміцнення викладання та управління в університетах» (Prometheus).

5. Курс «Глибинне навчання через трансформаційну педагогіку» (Prometheus).

6. Курси для викладачів від Центру інноваційних і трансформаційних технологій УКУ.

7. Онлайн-курси Українського інституту розвитку освіти (УІРО).

Критерії оцінювання ІНДЗ

(дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	**Критерії оцінювання роботи**	**Максимальна кількість балів за кожним критерієм**
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1 бали
2.	Складання плану реферату	1 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	3 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	1 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв’язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	1 бали
	Разом	**10 балів**

4.3.6. Теми самостійної роботи здобувачів освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Методика викладання спеціалізованих дисциплін: предмет, завдання, значення у підготовці магістра фізичної терапії	8
2	Тема 2. Структура освітніх програм і навчальних дисциплін	8
3	Тема 3. Педагогічна діяльність викладача ЗВО	8
4	Тема 4. Форми і методи викладання спеціалізованих дисциплін	8
5	Тема 5. Планування та проведення навчальних занять	7
6	Тема 6. Методи контролю знань і оцінювання результатів навчання	7
7	Тема 7. Цифрові інструменти в педагогічній діяльності	7
8	Тема 8. Рефлексія педагогічної діяльності. Мікровикладання	7
	Всього	60

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Теоретичні основи викладання фахових дисциплін			
Тема 1. Методика викладання спеціалізованих дисциплін: предмет, завдання, значення у підготовці магістра фізичної терапії (8 год)	АР: комп'ютерне тестування; СР: огляд додаткової літератури	1	I–II
Тема 2. Структура освітніх програм і навчальних дисциплін (8 год)	АР: комп'ютерне тестування; СР: завдання для самостійного опрацювання	1	II
Тема 3. Педагогічна діяльність викладача ЗВО (8 год)	АР: аналіз педагогічної ситуації; СР: завдання для самостійного опрацювання	1	III–IV
Тема 4. Форми і методи викладання спеціалізованих дисциплін (8 год)	АР: практичне завдання; СР: завдання для самостійного опрацювання	1	V

Тема 5. Планування та проведення навчальних занять (7 год)	АР: розробка фрагмента заняття; СР: завдання для самостійного опрацювання	1	VI
Тема 6. Методи контролю знань і оцінювання результатів навчання (7 год)	АР: розробка критеріїв оцінювання; СР: завдання для самостійного опрацювання	1	VII
Тема 7. Цифрові інструменти в педагогічній діяльності (7 год)	АР: робота з цифровими інструментами; СР: завдання для самостійного опрацювання	1	VIII
Тема 8. Рефлексія педагогічної діяльності. Мікровикладання (7 год)	АР: мікровикладання; СР: рефлексивне завдання	1	IX–X
Всього: 60 год	*Всього: 8 балів*		
Разом: 60 год	***Разом: 8 балів***		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні:* лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні:* вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

5. За характером пізнавальної діяльності: інформаційно-рецептивні методи застосовуються під час опрацювання теоретичних основ педагогіки; репродуктивні — під час відпрацювання структури заняття; проблемно-пошукові та дослідницькі — через аналіз педагогічних кейсів, розробку авторських елементів занять і створення навчально-методичних матеріалів.

6. За формою організації навчання: лекційна, групова, індивідуальна та дистанційна форми; мікровикладання, розробка презентацій і власних методичних продуктів.

7. За рівнем інтерактивності: дискусії, аналіз реальних ситуацій викладання, рольові ігри «викладач — здобувач освіти», педагогічні симуляції, навчальні проєкти.

8. За дидактичною метою: ознайомлювальні, закріплювальні, контрольні методи та методи узагальнення знань.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Навчальні дискусії використовуються для обговорення актуальних педагогічних проблем, зокрема ефективності активних методів навчання та особливостей компетентнісного оцінювання.

Ситуації пізнавальної новизни створюються через проблемні питання про сучасні цифрові інструменти, симуляційне навчання та зміну ролі викладача в освітньому процесі.

Метод цікавих аналогій застосовується для пояснення складних педагогічних концепцій через зрозумілі професійні приклади.

Реальні приклади з практики фізичної терапії та реабілітації використовуються для аналізу педагогічних ситуацій, адаптації занять до різного рівня підготовки та формування мотивації до самостійного пошуку інформації.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод «вибуху», метод природних наслідків і трудовий метод.

Методика навчання (як система) – організований набір методів, прийомів, засобів і форм навчання, який використовується для досягнення освітніх цілей.

Методика є структурованим застосуванням методів – організоване використання різних методів і прийомів, яке обумовлено специфікою освітнього процесу або діяльності. Вона описує як саме, в якій послідовності і в яких умовах застосовуються певні методи для досягнення результату.

- Методика навчання може включати в себе різні методи, стратегії, підходи, засоби навчання (аудіовізуальні матеріали, інтернет-ресурси, дидактичні ігри тощо) і системи організації роботи (до прикладу: поетапне вивчення лексики, розвиток навичок письмового та усного мовлення).
- Методика викладання навчальної освітньої компоненти — вибір викладачем та застосування методів для ефективного засвоєння матеріалу здобувачами освіти.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями здоров'я має важливі відмінності, які враховують індивідуальні потреби кожного типу порушень і передбачає модифікацію форм роботи та типів завдань для таких здобувачів освіти.

Кожен тип інвалідності має свої специфічні потреби, і тому підхід до навчання має бути адаптованим, щоб забезпечити максимальну ефективність для здобувачів освіти. Враховуючи різні види порушень (порушення слуху, зору, рухової активності, когнітивні порушення тощо), методика вивчення буде різною. Використання адаптованих технологій, інклюзивних методів та індивідуальних підходів дозволяє забезпечити ефективне навчання для всіх здобувачів освіти, незалежно від типу інвалідності.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями слуху

Для здобувачів освіти з порушеннями слуху основним викликом є відсутність або обмеження слухового сприйняття, що може ускладнити процес вивчення мови через усне спілкування та аудіоматеріали. Адаптованими методиками є:

Жестова мова: Якщо здобувач освіти має порушення слуху та використовує жестову мову як основний засіб комунікації, то вивчення освітньої компоненти проводиться через переклад на жестову мову (із залученням відповідного спеціаліста чи фрагментів відео із дублюючим перекладом на жестову мову), зокрема для усного компоненту. Програми з навчання для таких здобувачів освіти можуть включати використання перекладачів жестової мови під час лекцій.

Субтитри: Всі відеоматеріали, які використовуються на заняттях (фільми, навчальні відео), мають субтитри, що дозволяє здобувачам освіти з порушеннями слуху ознайомлюватися з мовними структурами та словником.

Адаптовані навчальні матеріали: Використання візуальних методів, таких як ілюстрації, діаграми, картки з лексикою, допомагає краще засвоювати матеріал. Також створюються текстові файли або аудіоматеріали з субтитрами для покращення розуміння контексту.

Практика усного мовлення через письмове спілкування: Оскільки здобувачі освіти не чують мовлення, замість усної практики для такої категорії здобувачів освіти фокусується увага на письмових завданнях, інтерактивних тестах і вправах, що включають роботу з текстами (письмові відповіді, розпізнавання лексики та граматики через текст).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями зору

У здобувачів освіти з порушеннями зору основною проблемою є труднощі з візуальним сприйняттям інформації, тому методика навчання адаптована до аудіо- та тактильних матеріалів.

Технології для читання з екрану: Використання програм для читання з екрану, таких як JAWS або NVDA, дозволяє здобувачам освіти з порушеннями

зору слухати текстовий матеріал. Це забезпечує доступ до електронних підручників, презентацій та інших навчальних ресурсів.

Адаптація навчальних матеріалів: Усі текстові матеріали надаються у форматі для читання з екрану або у шрифті Брайля. Це дає можливість здобувачам освіти не тільки читати, але й активно працювати з навчальними матеріалами.

Озвучення текстів: Використання спеціальних додатків для озвучування текстів або аудіокниг допомагає здобувачам освіти вивчати нові слова та фрази на слух, а також слухати приклади правильного вимовляння.

Аудіовізуальні завдання: Для таких здобувачів освіти використовуються аудіовправи, зокрема з вимови та слухової практики. Це дозволяє розвивати навички аудіювання та вимови, хоча й без візуального сприйняття.

Інтерактивні вправи на слух: Заняття включають завдання, орієнтовані на слухове сприйняття мови (завдання на розпізнавання вимови, на відмінності в інтонації, акценті тощо).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями опорно-рухового апарату

Здобувачі освіти з порушеннями опорно-рухового апарату, як правило, мають фізичні обмеження, які можуть вплинути на їхню здатність використовувати традиційні навчальні засоби, але їхні когнітивні та мовні навички, як правило, не порушені. З цією метою освітній процес відповідно адаптований для зручності та доступності.

Онлайн-навчання та доступ до цифрових матеріалів: Онлайн платформи дозволяють здобувачам освіти з порушеннями опорно-рухового апарату навчатися без необхідності фізичного перебування в аудиторії, а також допомагають уникнути труднощів із переміщенням.

Інтерфейси з підтримкою доступу: Використання програмного забезпечення та навчальних платформ, що підтримують голосові команди або дають можливість здійснювати навчання за допомогою спеціальних пристроїв для вводу (як-от пристрої для управління комп’ютером через рухи очей чи голови).

Адаптація завдань для письмових відповідей: Враховуючи фізичні обмеження, здобувачі освіти можуть використовувати голосові помічники для виконання завдань або адаптовані клавіатури та інші технології для зручного введення тексту. Також враховується обсяг письмових завдань та швидкість проходження онлайн тестів, написання підсумкових робіт.

Методика навчання для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями

Когнітивні порушення можуть включати труднощі з пам'яттю, увагою, сприйняттям інформації. Здобувачі освіти з такими порушеннями потребують адаптованих методик навчання, щоб забезпечити доступність матеріалу та поступове засвоєння нової інформації.

Розбиття матеріалу на малі блоки: Заняття структуруються (матеріал поділяється на малі частини), що дозволяє легше засвоювати інформацію та допомагає зберігати увагу на кожному етапі навчання.

Часті повторення та практичні вправи: Регулярне повторення пройденого матеріалу, використовуючи ігрові методи чи інші інтерактивні вправи.

Візуальні допоміжні засоби: Використання карток із лексикою, діаграм, малюнків допомогає здобувачам освіти з когнітивними порушеннями краще засвоювати мову.

Мультисенсорні підходи: Для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями використовуються різні сенсорні канали (слух, зір, дотик), щоб стимулювати запам'ятовування та розуміння.

Методика навчання для здобувачів освіти із психічними порушеннями

Психічні порушення можуть включати депресії, тривожні розлади, посттравматичний стресовий синдром тощо, які можуть негативно впливати на здатність до концентрації, мотивацію та емоційний стан під час навчання.

Індивідуальний підхід: здобувачі освіти з психічними порушеннями потребують більш гнучкого підходу, наприклад, менших навантажень, частих перерв або персоналізованих уроків.

Підтримка в навчанні через терапевтичні методи: Залучення психологів або консультантів до освітнього процесу допомагає здобувачам освіти подолати емоційні труднощі.

Створення безпечного та підтримуючого середовища: Створення атмосфери довіри та підтримки, де здобувач освіти може вільно звернутися за допомогою або адаптувати темп навчання до своїх потреб.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Освітній компонент оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з одного модуля.

(прописом)

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп’ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із освітньої компоненти, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачеві освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу освіти без повторного навчання за програмою відповідної освітньої компоненти.

Загальна оцінка з освітньої компоненти: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		**Оцінка за національною шкалою**		**Оцінка за шкалою ECTS**	
		екзамен	**залік**		
90 – 100	*відмінно*	**5**	*зараховано*	**A**	*відмінно*
82 – 89	*добре*	**4**		**B**	*добре (дуже добре)*
75 – 81	*добре*	**4**		**C**	*добре*
64 – 74	*задовільно*	**3**		**D**	*задовільно*
60 – 63	*задовільно*	**3**		**E**	*задовільно (достатньо)*
35 – 59	*незадовільно*	**2**	*не зараховано*	**FX**	*незадовільно з можливістю повторного складання*

1 – 34	*незадовільно*	**2**		**F**	*незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітньої компоненти*

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

Вид діяльності здобувача освіти	**Максимальна кількість балів за одиницю**	**Модуль 1**		**Модуль …**		**Модуль n**	
		кількість одиниць	**максимальна кількість балів**	**кількість одиниць**	**максимальна кількість балів**	**кількість одиниць**	**максимальна кількість балів**
І. Обов'язкові							
1.1. Відвідування лекцій	1	8	8				
1.2. Відвідування семінарських і практичних занять	1	7	7				
1.3. Робота на семінарському і практичному занятті	3	7	21				
1.4. Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	—	—	—				
1.5. Виконання завдань для самостійної роботи	1	8	8				
1.6. Виконання модульної роботи	6	1	6				
1.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	—	—	—				
Разом		-	50	-		-	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 50							
ІІ. Вибіркові							
Виконання завдань для самостійного опрацювання							
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	5	1	5				
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5	1	5				
2.3. Складання ділової гри з конкретним прикладним матеріалом з будь-якої теми курсу	5	1	5				
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10	1	10				
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5	1	5				
2.6. Дослідження українського чи закордонного досвіду	5	1	5				
Разом		-	10	-		-	

Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60

7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет, завдання та мета методики викладання спеціалізованих дисциплін.
2. Історія та розвиток педагогіки у медичній освіті.
3. Психолого-педагогічні основи навчання спеціалізованих дисциплін.
4. Особливості навчальної діяльності студентів медичних та реабілітаційних спеціальностей.
5. Компетентнісний підхід у викладанні фахових дисциплін.
6. Планування навчального процесу: структура та логіка.
7. Розробка навчальних програм для спеціалізованих дисциплін.
8. Види навчальних занять: лекції, семінари, практичні заняття.
9. Методи навчання: інформаційно-рецептивні, репродуктивні, проблемно-пошукові.
10. Інтерактивні методи навчання: рольові ігри, симуляції, кейс-стаді.
11. Використання проєктної діяльності у навчанні.
12. Формування професійних компетентностей у студентів.
13. Стимулювання пізнавальної мотивації студентів.
14. Методи активізації навчальної діяльності.
15. Застосування дискусій та дебатів у навчальному процесі.
16. Використання аналогій і метафор для пояснення складних тем.
17. Організація самостійної роботи студентів.
18. Індивідуальні навчальні завдання (ІНДЗ).
19. Підготовка та використання навчальних конспектів і рефератів.
20. Використання електронних ресурсів та дистанційного навчання.
21. Впровадження мультимедійних технологій у викладанні.
22. Використання віртуальних лабораторій та симуляторів.
23. Методика проведення практичних занять у групах різного рівня підготовки.
24. Організація групової роботи та спільного навчання.
25. Роль викладача як модератора навчального процесу.
26. Методи контролю та оцінювання знань і вмінь студентів.
27. Формувальне і підсумкове оцінювання у навчальному процесі.
28. Тестові методики оцінки знань.
29. Ситуаційні задачі та клінічні кейси як інструмент контролю.
30. Розробка методичних матеріалів для практичних занять.
31. Особливості підготовки демонстраційних матеріалів.
32. Використання відео та інтерактивних презентацій.
33. Організація навчальної діяльності студентів на клінічній базі.
34. Методи адаптації матеріалу до різного рівня підготовки студентів.
35. Психологічні аспекти навчання: увага, пам’ять, мислення.

36. Роль зворотного зв’язку у навчанні.
37. Мотивація студентів до самостійного пошуку інформації.
38. Використання сучасних наукових відкриттів у навчанні.
39. Інтеграція теоретичних і практичних знань у навчальному процесі.
40. Викладання дисциплін з урахуванням різних стилів навчання.
41. Формування комунікативних навичок у студентів.
42. Розвиток критичного мислення через аналіз кейсів.
43. Організація навчання у малих групах.
44. Розробка навчальних проєктів для студентів.
45. Використання методів самооцінювання та взаємооцінювання.
46. Особливості навчання під час онлайн та змішаного навчання.
47. Педагогічна етика викладача у фаховій освіті.
48. Сучасні тенденції у підготовці фахівців фізичної терапії.
49. Інноваційні технології у методиці викладання спеціалізованих дисциплін.
50. Аналіз ефективності навчальних методів та їх вдосконалення.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ НА ЕКЗАМЕНІ

Поточне тестування та самостійна робота												**Разом**	**Підсумковий тест (екзамен)**	**Сума**
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 1							
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8					60	40	100
7	7	7	7	8	8	8	8							

Т1, Т2 ... Т8 – теми змістового модуля.

БІЛЕТИ ДО ЕКЗАМЕНУ
(за формою)

Форма

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
Вінницький соціально-економічний інститут
КАФЕДРА реабілітаційних технологій

Освітній/освітньо-професійний ступінь: магістр
Спеціальність І7 Терапія та реабілітація
Семестр: весняний
Освітній компонент: Методика викладання спеціалізованих навчальних дисциплін

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. 1. Організація навчального процесу: лекція, семінар, практичне заняття. Переваги та недоліки кожної форми.
2. 2. Методи стимулювання пізнавальної активності здобувачів освіти: дискусії, ситуації пізнавальної новизни, метод цікавих аналогій.
3. 3. Використання цифрових технологій у викладанні спеціалізованих дисциплін: віртуальні лабораторії, онлайн-тести, інтерактивні модулі.

Затверджено на засіданні кафедри реабілітаційних технологій
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року.
Завідувач кафедри _____ О.І. Башинська
(підпис) (ПІБ)
Екзаменатор _____ О.І. Башинська
(підпис) (посада, ПІБ)

Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	*відмінно*	**5**	**A**	*відмінно*
30 – 35	*добре*	**4**	**BC**	*добре*
24 – 29	*задовільно*	**3**	**DE**	*задовільно*
14 – 23	*незадовільно*	**2**	**FX**	*незадовільно з можливістю повторного складання*
1 – 13		**2**	**F**	*незадовільно з обов'язковим повторним вивченням компоненти*

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій з освітньої компоненти «Методика викладання спеціалізованих навчальних дисциплін».

2. Конспект практичних занять з методики викладання.

3. Підручники та навчальні посібники з методики викладання, педагогіки, дидактики, психолого-педагогічних основ навчання.

4. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів освіти.

5. Орієнтовна тематика рефератів, навчально-дослідних і практичних завдань.

6. Запитання і завдання до екзамену з освітньої компоненти.

7. Ілюстративні матеріали: схеми, таблиці, презентації до лекцій, приклади структур занять та інтерактивних методів.

8. Завдання для тематичного оцінювання (модульного контролю), кейс-завдання, аналіз педагогічних ситуацій.

9. Нормативні документи, що регламентують викладання спеціалізованих дисциплін у системі вищої освіти.

10. Відео- та аудіоматеріали, демонстраційні приклади ефективних методик викладання, інтерактивні заняття, моделювання занять.

8.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали,

1. Пархоменко О. М. Інтерактивні методи у викладанні професійних дисциплін: відеоуроки для викладачів [Електронний ресурс]. Харків: НМЦ профосвіти, 2023. 1 відеофайл (MP4).

2. Відеолекції та вебінари з методики викладання спеціалізованих дисциплін [Електронний ресурс] / НМЦ Університету «Україна».

3. Відеоматеріали з інтерактивного навчання та педагогічних технологій для здобувачів освіти та викладачів [Електронний ресурс].

4. Відеоінструкції «Розробка навчального плану», «Методи активізації здобувачів освіти», «Використання кейс-методів і рольових ігор» [Електронний ресурс].

Для інклюзивного навчання:

– субтитровані відео та переклад жестовою мовою для здобувачів освіти з порушеннями слуху;

– текстові версії відеоматеріалів у форматах PDF/Word з адаптованим шрифтом для здобувачів освіти з порушеннями зору;

– використання програм екранного доступу NVDA та JAWS;

– використання доступних навчальних платформ Moodle, Prometheus, Coursera;

– відеоматеріали зі сповільненою демонстрацією складних методичних процесів.

8.2. Глосарій

1. Адаптація навчальна – процес пристосування здобувачів освіти до нових умов навчання, освітніх програм та методик викладання.

2. Активне навчання – педагогічний підхід, що передбачає активну участь здобувачів освіти у засвоєнні знань (дискусії, проєкти, рольові ігри).

3. Аналіз навчальної діяльності – оцінювання ефективності засвоєння знань, умінь і навичок здобувачами освіти.

4. Варіативність методів викладання – використання різних педагогічних методів залежно від цілей навчання та особливостей здобувачів освіти.

5. Вебінар – дистанційне інтерактивне заняття з використанням сучасних інформаційних технологій.

6. Дидактичний матеріал – навчальні ресурси, що сприяють засвоєнню знань, умінь і навичок (тексти, схеми, таблиці, відео).

7. Дистанційне навчання – організація освітнього процесу з використанням електронних платформ та онлайн-ресурсів.

8. Електронні освітні ресурси – навчальні матеріали у цифровому форматі (відео, презентації, тестові завдання).

9. Інтерактивні методи навчання – форми роботи, що передбачають взаємодію здобувачів освіти між собою та з викладачем (дискусії, симуляції, кейс-стаді).

10. Інклюзивне навчання – організація освітнього процесу з урахуванням потреб здобувачів освіти з інвалідністю або особливими освітніми потребами.

11. Індивідуальна навчальна робота – виконання здобувачем освіти завдань самостійно під керівництвом викладача (реферати, дослідження, ІНДЗ).

12. Кейс-метод – навчальний метод, що передбачає розбір конкретних практичних ситуацій для розвитку аналітичного мислення.

13. Комунікативні навички – здатність здобувача освіти ефективно взаємодіяти з викладачем та групою у навчальному процесі.

14. Компетентнісний підхід – орієнтація навчання на формування конкретних знань, умінь і цінностей, необхідних для професійної діяльності.

15. Методичне забезпечення – комплекс навчальних і методичних матеріалів, що супроводжують освітній процес (конспекти, посібники, тестові завдання).

16. Модульне навчання – організація навчального процесу за окремими змістовими блоками (модулями).

17. Мотивація навчальна – внутрішній або зовнішній стимул, що спонукає здобувача освіти до активної пізнавальної діяльності.

18. Навчальний проєкт – комплексне завдання, що потребує застосування знань і навичок для досягнення конкретного результату.

19. Навчальна дискусія – обговорення проблемних питань під керівництвом викладача для розвитку критичного мислення.

20. Оцінювання навчальних досягнень – процес контролю і визначення рівня засвоєння навчального матеріалу.

21. Педагогічна технологія – система методів, прийомів і засобів організації навчального процесу для досягнення освітніх цілей.

22. Проблемно-пошукове навчання – педагогічний підхід, за якого здобувачі освіти самостійно шукають рішення навчальних завдань та проблемних ситуацій.

23. Проєктна діяльність – форма навчальної роботи, що передбачає реалізацію практичного завдання за визначеною методикою.

24. Рефлексія навчальна – усвідомлення здобувачами освіти власного навчального процесу, оцінювання досягнутих результатів і способів їх досягнення.

25. Ситуативне навчання – використання конкретних практичних ситуацій для формування професійних умінь і компетентностей.

26. Симуляційне навчання – моделювання реальних професійних ситуацій для відпрацювання практичних навичок.

27. Спільне навчання – організація навчального процесу у групах для розвитку комунікативних та соціальних навичок.

28. Тестові методи контролю – перевірка знань і навичок за допомогою тестів різного типу (закриті, відкриті, комбіновані).

29. Тренінгові методи – педагогічні прийоми, спрямовані на відпрацювання практичних навичок у моделюваних умовах.

30. Узагальнення знань – процес систематизації й інтеграції отриманої інформації для формування цілісного уявлення про навчальний матеріал.

31. Флеш-картки (flashcards) – навчальний інструмент для швидкого запам’ятовування термінів та понять.

32. Фокус-група – метод опитування здобувачів освіти з метою збору думок, оцінки навчальних матеріалів та методів викладання.

33. Цифрові освітні платформи – системи для організації навчання онлайн (Moodle, Coursera, Prometheus).

34. Часове планування навчання – організація навчального процесу за часом для ефективного засвоєння матеріалу.

35. Штучний інтелект у навчанні – використання інтелектуальних систем для адаптації матеріалів, персоналізації та контролю навчального процесу.

8.3. Рекомендована література

Основна

1. Костильов М. П., Савченко А. І. Педагогіка та дидактика вищої школи : підручник. Вінниця: Нова книга, 2018. 432 с.

2. Гусєв І. О., Бондаренко Ю. І. Дидактика та методика навчання фахових дисциплін : навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 248 с.

3. Білаш С. М., Коптев М. М., Проніна О. М. та ін. Методика викладання спеціалізованих дисциплін [Електронний ресурс]. Київ, 2024.

4. Качинська Т. В. Методика викладання спеціалізованих навчальних дисциплін : навчальний посібник. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 85 с.

5. Філімонова В. І. Методика викладання у вищій школі : підручник. 4-те вид. Київ: Медицина, 2021. 488 с.

Допоміжна

1. Шевчук В. О., Шевчук І. В. Інноваційні технології навчання у вищій школі : підручник. Київ: ВСВ «Медицина», 2019. 544 с.

2. Prometheus. Методика викладання спеціалізованих дисциплін (онлайн-курс) [Електронний ресурс].

3. Vadzyuk S., Nakonechna S. Активні методи навчання та оцінювання у вищій школі : посібник. Тернопіль: ТНМУ, 2020. 224 с.

Ресурси для здобувачів освіти з інвалідністю (доступні формати)

1. Accessible Books Consortium (ABC).
2. Learning Ally, Bookshare.
3. Assistive Media.
4. National Library Service for the Blind and Print Disabled (NLS, США).

Статті викладача та здобувачів освіти

1. Дякова О. В., Процюк Л. О. Актуальні проблеми якісної підготовки студентської молоді під час вивчення предмету «Гігієна та екологія з гігієною дитячого та підліткового віку»: особливості викладання і оцінювання результатів навчання. 2024.

2. Дякова О. В., Процюк Л. О., Сергета І. В. Актуальні проблеми якісної підготовки магістрів з навчальної дисципліни «Психогігієна та актуальні проблеми університетської гігієни» у надзвичайних станах. 2023.

3. Сергета І. В. та ін. Навчальна дисципліна «Гігієна та професійна патологія» як важливий компонент освітньої складової підготовки докторів філософії на сучасному етапі. 2025.

4. Дякова О. В., Процюк Л. О., Сергета І. В. Роль новітніх технологій у вдосконаленні процесу підготовки медичних кадрів під час військового стану. 2024.

Перелік періодичних видань

Найменування фахового періодичного видання	Роки надходження
Педагогіка вищої школи	електронний доступ
Освітологія та методика навчання	електронний доступ
Інноваційна педагогіка	електронний доступ
Вища освіта України	електронний доступ
Педагогічна освіта: наука і практика	електронний доступ

8.4. Інформаційні ресурси

Нормативна база

1. Державні стандарти та освітні програми з педагогіки та методики викладання спеціалізованих дисциплін — офіційні ресурси Міністерства освіти і науки України та закладів вищої освіти.

2. Накази МОН України щодо організації освітнього процесу та впровадження інклюзивної освіти.

3. Research4Life — платформа доступу до повнотекстових електронних наукових ресурсів.

Інтернет-джерела

1. ERIC (Education Resources Information Center).
2. Google Scholar.
3. OER Commons / OER4Україна.
4. DOAJ (Directory of Open Access Journals).
5. DOAB (Directory of Open Access Books).

Бібліотеки та інформаційні центри

1. Національна наукова медична бібліотека України.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
3. Наукова бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
4. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка.
5. Електронні освітні бібліотеки EdEra та Prometheus.
6. Бібліотека Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

8.5. Сертифікаційні програми (електронні курси)

1. Курс «Методика викладання спеціалізованих дисциплін» (Prometheus).
2. Курс «Інклюзивна освіта та адаптація навчальних матеріалів» (EdEra).
3. Курс «Електронні освітні технології в університетській освіті».
4. Курс «Цифрові інструменти для викладача» (Coursera).

8.6. Фахові періодичні видання України з освітньої компоненти

1. «Педагогіка вищої школи» — наукове видання з методики викладання, інноваційних технологій навчання та педагогічної психології.
2. «Освітологія та методика навчання» — видання з питань теорії і практики навчання, розробки освітніх програм та методик викладання.
3. «Інноваційна педагогіка» — журнал, присвячений сучасним педагогічним технологіям, дистанційному та змішаному навчанню.
4. «Вища освіта України» — науковий журнал з питань організації освітнього процесу та впровадження електронних і інтерактивних методів навчання.
5. «Педагогічна освіта: наука і практика» — журнал з методики викладання, інклюзивної освіти та розробки дидактичних матеріалів.

8.7. Універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти для опанування освітньої компоненти

Програмне забезпечення	Призначення	Умови використання (вільний доступ в Інтернеті, згідно договору, придбані ліцензії тощо)
Moodle	Платформа для організації дистанційного та змішаного навчання, створення тестів, інтерактивних завдань і методичних матеріалів	Вільний доступ / університетський сервер
Prometheus	Онлайн-курси з педагогіки та методики викладання; відеолекції, тести та практичні завдання	Вільний доступ в Інтернеті
Google Classroom	Організація дистанційного навчання, обмін матеріалами, завданнями та зворотним зв’язком	Вільний доступ через акаунт Google
Kahoot!	Інтерактивне тестування та гейміфікація навчання	Вільний доступ з обмеженнями / платні функції
Padlet	Віртуальні дошки для колективної роботи та інтерактивних завдань	Вільний доступ з обмеженнями
Canva for Education	Створення презентацій, інфографіки та методичних матеріалів	Безкоштовно для освітніх закладів / платні функції

Microsoft Teams / Zoom	Онлайн-лекції, практичні заняття та консультації	Вільний доступ з обмеженнями / ліцензії
NVDA / JAWS	Екранний доступ для здобувачів освіти з порушеннями зору	NVDA — вільний доступ; JAWS — ліцензія
Quizlet	Флеш-картки та тестові завдання для закріплення матеріалу	Вільний доступ / платні функції
Trello / Notion	Планування навчальних завдань та ведення методичних проєктів	Вільний доступ / платні функції

9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Форми занять	**Наявне матеріально-технічне забезпечення**	**Необхідне[1] матеріально-технічне забезпечення**
Лекція	власний або кафедральний ноутбук	проєктор, інтерактивна дошка, приміщення з доступом до Інтернету
Практичне заняття	наочні та роздаткові матеріали, ноутбук/комп'ютер	приміщення комп'ютерного класу № 304, доступ до Інтернету
Семінарське заняття	не передбачено навчальним планом	—
Лабораторне заняття	не передбачено навчальним планом	—

[1] Потрібно вказати особливе матеріально-технічне забезпечення освітньої компоненти, яке потрібне для проведення занять (ТЗН, спеціальний кабінет і т.п.)